

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak:
 Helyben és postán küldve
 Egy évre 10 ft — kr.
 Fél évre 5 — —
 Negyed évre 2 50 —
Egyes szám 5 kr.

A lap azonnali részvételű minden közlemény fűzője, Vecegy társaság, a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.

Előfizetési helyben:
 TELEGGI K. LAJOS és társ.
 OSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésben és a kiadóváltóknál KUTÁSI IMRE könyvtárában a postahivatalok nyomdájában a postahivataloknál.

Hirdetési díj:
 Négy hasznos pént. sorát 5 kr.
 Nagyból terjedelmű a többszöri hirdetések alk. szerint a legolcsóbb árértékű vételek fel. Helyszíni minden külön bejárattal 30 kr.

„Nyitár”-ban megjelenő közlemény minden pént. sorát 20 kr.

Hirdetési felvételnek a kiadóváltóknál, KUTÁSI I. könyvtárában, valamint ZICHNER MAN H. köv. irodájában is.

Név nélkül vagy bérmentesül beküldött kéziratok nem vételnek figyelembe.
 Kéziratok vissza nem adandók.

A mámor vége.

(?) Ki ne emlékezne vissza azokra a szép napokra, mikor a nagy Magyarország népe, keblére ölelte, idegen földről, hazasóvárgó lélekkel a hon keblére visszatért csángó testvéreket!

Hogy megszánta őket az egész nemzet, midőn arról értesült, hogy az elszakadt testvérek égbekiáltó nyomorok közt, a végesség utolsó percében, hazát keresnek saját hazájukban, egy kis földet a honi földből, melyen kenyert tudjanak keresni, hol ne legyenek kitéve az éhség kínzó gyötrelmeinek, az idegenek vérszopolyozó kegyetlenségének, hol azon tudathat éllenségek, hogy öveik, véreik közt élnek, s ha meghalnak, hazai föld fogja befogadni összerokkadandó porsátoraitak.

A nemzet adakozásra lett felszólítva. Telt a pénz azoktól, a kik kerseresen, arczoknak véres verejtékével keresik a pénzt, mert hisz tudvalevő dolog, hogy dugszagdag nagy uraink keze nem mozdult meg az esedklő kívánatokra.

Három ezer csángót hozott be a nemzet áldozatkészsége. Utjok valóságos diadalut volt. Az ország határától keresztül vonulva a déli vidékig, mindig a nagy néptömeg óriás lelkesedése, vendégszeretete fogadta őket; hangzott az éljen riadalom, szólt vígan, lelkesen, keserűn a cigány zenéje, testvéri csókok lettek váltva, tejbé-vajba fűrésztölték az új magyarokat, a kiknek mindez nagyon jól esett, mert hisz a nyomorúság után, nagyon jól esik boldognak lenni.

Hát ha még olvasták volna a sok hírlapi közleményt, melyekben lelkesülten voltak leírva a fogadtatások nagyszerűségei...

Az egész ország uszott az árban... Talán csak mi szavaztuk volt meg a kedves összhangot, midőn azt kérdeztük, hogy mi lesz azután, ha elhangzanak a zajos fogadtatások, ha vége lesz a viszontlátás fölötti örömeinek és a mámoroknak?

Mi lenne? Hát boldoggá tettünk 3000 csángót, a kik éhen haltak volna meg a nemzet áldozatkészségének nem ily nagyszerű mérvben történő nyilatkozata esetében...

De mi tudtuk, hogy legfőleg ezer ember számára van gondoskodva, hogy a többieknek bajos dolog lesz munkát szerezni, mert hisz ma már a spekuláció a fődolog s minden más érzés háttérbe vonul ez elől.

Aggódtunk csángó testvéreink sorsa felett. És aggodalmunk igazolva lett — fájdalom — nem soká, mert a lapokban, lassan, időnként szomorú, sajnálatra méltó esetek lettek olvashatók, melyekből a letelepültek határozott rossz helyzete volt kimagyarázható.

Próbálták elnyomni, más színezetet adni a dolgok létező és valóságos állásának, de ma már nem lehet tagadni, mert sok csángó visszakészül az elhagyott nyomorúságba, az idegen földre, mert a csángók közül több, koldusbotot vett már az első évben kezei közé és jószívű emberbarátok irgalmasságához folyamodnak életök fentartása céljából.

Ez a rideg való, ez a mámor vége! Ugy-e gyönyörű vég, ugy-e nagyszerű sors! Nos, most örülünk, most lelkesülünk, most lelkesedünk édes honfitársak! Hát csak hadd szólna a zene, hadd folyna a bor, a pohár csengése közt, olyan könnyű dolog örök barátságot kötni... a mámor eloszlásáig...

Es most nézzük meg, mi történt oda lent? Nagy György a pancsovai kormánybiztos fel lett mentve, egy hivatalnok nem tudja teljesíteni kötelességét, öngyilkos lett... Gromon Dezső, az új kir. biztos próbált valamit csinálni, de nem lehet... Egy okos ember kimutatja, hogy oly gyönyörű munkát végeztett a kormány milliók árán, a melynek értéke a semmivel

egyenlő, a vállalkozók kaptak néhány olesó munkást a csángók közül... és végül — a csángók menni akarnak vissza.

Tehát nem lett számokra a régi haza, a boldogság megteremtője.

Egy szomorú vonal vonul végig itt az eseményeken. A Tisza-Kálmán kegyurasága, ki az elpusztult politikai okokból elpusztult Nagy György-féle embereket tesz országos ügyek vezetésére, kiknek egyéb érdemük nincs, minthogy jó mamelukok. Kell ezeknek a — sajt!...

Szegény Magyarország, bizony megsiratni való a te helyzeted...

De hát mi lesz ennek a legesleg vége? Inség, nyomorúság!

Nihilisták elfogatása. Pétervárról írják július hó 19-ikeről: Mint hírlík, itt Pétervárott június hóban, mint forradalmi pártához tartozókat, hatvan egyént fogtak el, ezek közül huszonkettőt csak az utolsó héten. Az elfogottak nagy része a katonasághoz tartozik, és pedig többnyire a tüzésérghéz. A tengerésztestek közül hatot fogtak el, ezek egyike azonban már másnap szabadon bocsáttattott. — Figyelemre méltó, hogy a Preobraszenszky testőrezred két tisztje is az elfogottak közt van. Az elfogatások a legnagyobb titokban történtek, különben is az egész esetet lehetőleg eltitkolni igyekeznek. Ebből magyarázható ki, hogy a nyilvánosság elöl sokáig mi sem jutott. A vizsgálat vezetésével Murawjeff, az ismeretes főügyész van megbízva Beszélük továbbá, hogy a nihilisták július 1-én és 13-án Kievbén, Charkovban és Nikolajevben gyűléseket tartottak és elhatározták, hogy huzamosabb télenségekől kilépnek. E körülmények folytán III. Sándor czár a múlt heten magához hívatta Konstantin Nikolajevics nagyherceget, hogy tanácsot kikérje. A nagyherceg hírt szerint lebeszélte a czárt a tulszigoru rendszabályok és különösen a titkos eljárás alkalmazásáról, nehogy a folyton növekvő országos elégtelenség nyílt lazadásban törjön ki. Tolstoj miniszter ellenben a legszigorubb rendszabályokat sürgeti, de a titokban működést ő sem kívánja. Azon körülmények, hogy a czár Konstantin nagyhercegtől újra tanácsot kér a kormányügyekben, mindenesetre igen fontos jelentősége van.

A portá bajai szaporodni fognak, ha megvalósul, a mit egyik-másik tudósító jelent. Konstantinápolyból azt írják, hogy Nélidov konstantinápolyi nagykövet napirendre akarja hozni a kárpótlások kérdését, a mely több év óta függ Oroszország és Törökország közt. Az orosz kormány háromféle kárpótlást követel a portától: hat millió frankot azon orosz alattvalók részére, a kik kárt szenvedtek a legutóbbi háboruban, 2 és fél millió frankot a török hadi foglyok tartásáért, végre 4 millió frankot a Bulgária megszállása által okozott kártól. Nélidov főképen az első összeg kifizetését fogja sürgetni, a többi kettő lefizetésére azonban hajlandó még várn.

Hire járt, hogy Bulgária fegyverkezése is gondot okoz a portának. E hírt azonban állítólag megczáfolta Sándor fejedelem úgy Ischlben uralkodó előtt, mint Beesben Kálnoky közös külügyminiszter előtt.

„Times” azonban még nagyobb dolgot tud elmondani Szerinte azt beszélik ugyanis Konstantinápolyban a politikai körökben, hogy a német kormány felvilágosítást kért a portának ingadozó politikájáról. A porta ugyanis kérdészködött Berlinben a hármas szövetséghez való csatlakozása érdekében, azután pedig utasította Szerver pa-t, hogy kössön szerződést Oroszországgal az örmény határ rendezése végett, végre az említett hatalmakkal való játszadozás közben észrevehető módon közeledett Franciaországhoz.

A III. egyetemes tanitógyűlés ügyében Békey Imre tanfelügyelő, mint az előkészítő bizottság elnöke, felhívást intézett mindazokhoz a hazai tanító-egyletekhez és testületekhez, melyek a folyó évi aug. 20-ára egybehívott orsz. tanítótestületi képviselői közgyűlésre képviselőt küldeni vannak jogosítva, hogy megválasztott képviselőiknek a közgyűlési szervezet értelmében szerkesztett megbízó leveleit, hozzá legkésőbb augusztus 15-ig küldjék meg. Hasonlóképen felhívta a közgyűlésre felsőbb leg meghívott képviselőket, hogy meghívó okmányaikat a mondott időre neki szintén bemutassák.

Az országos kiállítás és a vidék. Az ország különböző részeiből az iparegysülethez beérkező jelentések szerint már a vidék számos helyén is megindult a mozgalom a kiállításra leendő részvétel iránt. Így legutóbb Pozsony-, Tyitra-, Fehér- és Szepes megyében indult meg a mozgalom és e megyékben legközelebb meg is kezdődnek az ügyben az ér-

dekeltek közt az értekezletek. A legtöbb helyen ahol a részvétel nagyobb mérvűnek ígérkezik kísérletképen helyi összkiallítás fog rendeztetni, hogy az illető város csoportjának képviselői illetve a benyomásról a helyi bizottság fogalmat szerezhesen magának.

Phylloxeramentes szőlőfajok. Az országos borászati kormánybizottság már régebben felhívta a hazai szőlőtermelőket az iránt, hogy amennyiben a phylloxera vérszék ellenálló amerikai szőlőfajokkal kísérleti próbákat tesznek, azoknak eredményéről, a talaj és éghajlati viszonyok feltüntetése mellett, öt értesítsék. Több oldalról érkezett tudósítások alapján a Nádor Izabella teljesen ellenálló fajnak mondatott ki, azonban a napokban Peer pest-megyei közsegből érkezett tudósítás az ellenkezőt tanúsítja. E szerint az ottani szőlőhegyen levő két Izabella tovább ellenállott ugyan a vérszék, mint az európai fajok de egy év múlva ezt is elpusztította a phylloxera. Már pedig önként következik, hogy ha az eredeti két Izabella nem képes ellenállani, akkor az Európában nemesített Nádor Izabella még kevésbé bír ezzel a képességgel. Ezzel szemben teljes eredményre vezettek egy hazai vad szőlőfajunkkal a Vitis Odoratával tett kísérletek, melyek épületek befuttatásához igen alkalmasok. Rendkívüli erős gyökérezeténél fogva a phylloxerának teljesen ellenálló, gyorsan fejlődik s beolvá bármely nemes szőlőfajnak aianyul szolgálhat, ugy hogy ezen vad szőlő által szőlőink kevésbé anyagosa talajon a mostani fajok fenntartásával teljesen újja alakíthatók.

A cholera. Az alkirálynak Kairóból küldött jelentés eseteli az ottani állapotokat és azt bizonyítja, hogy az egészségügyi bizottság nem képes megküzdni földadatával. Ambar állította a bizottság, hogy minden eshetőségre megtette az intézkedéseket, most azzal megintette magát, hogy nem rendelkezik elég orvossal és a szükséges szerekekkel. Orvos azonban elég van, de a betegség elleni intézkedések nemcsak hiányosak, hanem a rendszabályok is a leghanyagabb módon alkalmazhatnák. A megfertőzött városrészekben az utcák és csatornák állapota a leghanyagottabb és borzasztó büzt terjesztenek; döglött állatok és mindenféle szemét hevernek az utcákon és senki sem gondol eltakarításukra. Az epidemia áldozatainak házait nem desiniciálták; ez eddig ismeretlen dolog volt itt és csak most kezdik megtenni. Számos arab házbán, a melyek most elhagyatva állanak, rothadó holttesteket találunk. Az egyiptomi katonák eleinte vonakodtak eltakarítani őket, mert megremítik őket a borzasztó büz. Az arab temetőkből alig egy láb mélyre vannak eltemetve a holttestek. Az epidemia által demoralisált nép illő sir ásására sem hajlandó, mert holttestet követ. Levetik őket a földre, fölültesen betakarják és mindenki kifele siet a temetőből. — A temetők kapujánál álló rendőrök szintén arabok, a kik szintén meg vannak remulve és nem törődnek a temetéssel. Az egészségügyi bizottság tagjai közül senki sem jelenik meg, hogy megakadályozza a visszaleleteket. A Kairóban levő arab katonák közt eddig is sokan betegedtek meg, ugy hogy dr. Kaszim bej főorvos a benszüött katonaságnak és csendőrségnek a városból való eltávolítását sürgősen követeli. Az epidemia folytán terjedt Egy napon 414 holttestet vittek ki, köztük 16 európaít. Gizehben 29 halott volt, sőt a nagy piramisok mellett fekvő beduin faluban is megállt három ember. A vidékről érkezett tudósítások sem örvedetesekek. Mausurabban és Menzalehben 49 ember halt meg a legutóbbi 24 óra alatt, Sibir-el-Kumban pedig 51 ember. Dameitteben, mint dr. Flood jelenti, szűnik a cholera és 12 halálesetről tesz jelentést. A Reuter ügynökség jelentése szerint a legutóbb lefolyt 24 óra alatt Kairóban 473 ember halt el choleraiban. A Suezben levő angol gyalogezred legénysége közt is kütött a cholera; eddigelé 2 ember halt meg. A kairói erődben levő angol ezred legénysége közül ketten betegedtek meg choleraiban; egyikök belehalt.

Tüntetések ellenünk.

A dalmát tartománygyűlés berekesztéséről a legújabb zarái lapok az ülés berekesztéséről igen rövid tudósítást közölnek. Ezekből a tudósításokból azonban kiviláglik, hogy Vojnovich gróf, a gyűlés elnöke, nem volt jelen s így Kazovics alelnök teljesítette az elnöki teendőket. Napirendre került Pavlinovics javaslatára a horvát nyelvnek minden közhivatalban az ügykezelés nyelvélé való tétele iránt. A vita epen megkezdendő volt, midőn Pavic udvari tanácsos, a kormány képviselője felállt s az elnöknek egy iratot kézbesített, mely ama királyi leiratot tartalmazta, a mi által a tartománygyűlés berekesztett. Az elnök a leiratot azonnal felolvastatta s kijelen-

tette, hogy az ülésszak be van fejezve. Ez az esemény — jegyzi meg a Dalmata — a többségre valóságos viillámcsapásként hatott, a képviselők alig tudtak szóhoz jutni csodálkozásukban, mert a dolog mindenkit igen meglepett. A csudálkozást a düh kitérőselei váltották fel. Bianchini képviselő hangosan tiltakozott a kormány eljárása ellen s tele torokkal kiabált: Mi elítéljük a kormány magatartását, éljen Ferencz József herceg király! Elvtársai nem maradtak némák, ok is eltették a horvát királyt.

Az ülést valóságos pokoli láрма közt rekesztették be, anélkül, hogy jegyzőkönyvet vettek volna fel s hitelesítették volna.

A Narodni List az ülés lefolyásáról közölt tudósítása után sajátközöset fejezi ki a felett, hogy oly sok előterjesztés a középítések tárgyában oly sok petícióz maradt elintézetlenül, pedig két órai idő elég lett volna a legsürgősebb előterjesztések elintézésére.

A képviselők bucsuzás közben — írja az említett lap — hangos kiáltásokkal fejezték ki a kormányzó elleni gyűlöletüket és boszankodásukat, de ezek a kifakadások nem nyomtathatók le. Különösen figyelemre méltó, hogy a felhivatalos táviratok négy nap óta hallgatnak az ügy felől s meglegszének azzal a száraz jelentéssel, hogy a „dalmácsoni tartománygyűlést a Ferencz József ő felségének éltetésével berekesztették.”

Az újvidéki kudarc miatt szegényekzők Karlóczán öntek ki gyűlöletüket. Az újvidéki fiasok azzal meutették, hogy az ünnepegy tulajdonképeni székhelye Karlócza. Itt az egész valóságos politikai féktelenségéig nőtte ki magát. A holttest felett Dimitrievics Misa tartott beszédet, mely a gyászkeretben megjelent Zasztava vezércikkét foglalta magában. „Oly helyen nyugozok, hol gyakran vonulnak el fejed fölött viharok, hol az elemek gyakran mennydörögve csatáznak. Szeretett szerb néped fölött is gyakran vonulnak el viharok, de nemcsak a tájat is más viharok, a világtörtenélem viharai látogatandják meg, melyek között a szerb nép vagy győzni, vagy meghalni fog. Gyöz akkor, ha Branko szelleméhez hű marad s ha azon eszmékhez ragaszkodik, melyek Branko nevével összekötve vannak.” Ha valami, ugy e beszéd mutatja, hogy az egész ünnepegynek milyen jellege van. De a java csak a lakomán következett, melyen 300 személy vett részt, és mely Ausztria-Magyarország, de különösen a magyarok ellen kifejezett gyűlölettel tünd ki — a karlóczai ünnepegy elnökét, a jámbor Krecsarevics tanárt, ki nem látszott megérteni az ünnepegy valóságos jelentőségét s ki bizonyára sajnosan tapasztalhatta a bankett folyamában, hogy mily politikai tüntetés élén áll, ez egyent, ki ő felségeért és később az omladináért ivott, ez utóbbi toasztja miatt, meglehetősen lehurrogatták. A szegény jámbor megleckézetni merészelte a szerb omladinát (fátalság), hogy ügyeljen tanulmányaira és legyen hű hazafi, mert mindenki lehet saját hazájában loyális és hű, igaz honfi. Tatics, szigorú orvos, a „Zora” (Hajna) tagja, kiemelve Branko érdemeit, az omladina czejájul túzi ki azt, hogy Branko örököse legyen. — Mita Nikolics, orvostanahallgató Bécsből, hosszasan, nagy tetszéssel beszélt, magasztalván az omladinát. A nép Branko ünnepegyéhez filleirevel járulván, kimutatta bizalmát az omladinához. Örömet fejezte ki, hogy az összes omladina egybegyűlt e napon, miért annyi éven át fáradtak. Az összes omladina jelenléte jelképe a szerb egységnek. Az omladinára minden országban dühöngnek a szerbek elleni: ezeket megvetni, megsemmisíteni kell. Legyen béke és egyetértés az omladinában. — Despotovics a szerb tudós társaságokra ivott, mint melyek a műveltséget a nép közt terjesztik. Beszéde nem nagy tetszésre talált. — Boskovics belgrádi tanár, vázolva a szerbek történetét, nagy tetszés között fejezte ki, hogy „a 300 éven át elnyomott szerbek legnagyobb ellenesége a magyar szellem.”

A szerencsétlenségek esztendőjét éljük. Mindennap érkezik hír valami szokatlan esetről, melynek számosan estek áldozatul. Ma két ilyen szerencsétlenségről érkezett hír. — Baltimoreban a Patagsko folyó gátján nagyszámu kiránduló közönség várta a hajó megérkezését, midőn a gát hirtelen beomlott és sokan a vízbe estek. 70 ember a hullámokban lelte halálát. Minnesota állam déli részében és Wisconsin államban borzasztó forgóság pusztított; hatvan ember elveszett és százan megsebesültek. A vihar fölfordított egy vasuti vonatot és ez alkalommal 34 utas sulyo-an megsebesült.

SZEKESFEHÉRVÁR
 ezüsterem 1879-ben.

DISZOKLEVEL
 1871-ben.

VE,

veket minden

atban:

ET;

lb.

zámíttatnak.

RECZEN.

IRE,

lonos.

TRAGON-MUSTAR
 palent csomagokban.

SCHMIDT VIKTOR ES FIAI.

si különlegesség

földi márká 1/2, 1/3, 1/4, kil üve-
 sak védjeggyel ellátott valódi ké-
 apható minden fűszer- és csemege-
 kereskedésben.

Mária-celli

YOMOR-CSEPPEK,

ású gyógyszer a gyomor min-
 den bantalmat ellen,

s felmulhatatlan az
 étvágyhiány, gyomor-
 gyengeség, rossz szaga, lehel-
 let, szék, savanyú felbőg-
 ges köhika, gyomorhurut, gyó-
 morégés, langyképződés,
 túlságos nyálkaképződés,
 sargaság, undor és hányás,
 felfújás (ha az a gyomor-
 ból ered), gyomorgörés,
 székszorulás, a gyomornak
 túlsúlyos étel és ital
 által, gilliszta-, lép- és máj,
 betegség, aranyeres bantalmak ellen.

gy üvegcsé ára használat
 assal együtt 35 kr.

Debreczenben Dr. Kotschneck E.,
 Tamassy K. urak gyógyszerárában,
 az osztrak magyar birodalom minden
 gyógyszerárában és kereskedésben.

szétküldési raklár nagyban
 és kicsinyben

rady Karoly,
 alhoz czimzett gyógyszerárában
 emzieren, Morvaországban.

yaföld kiadó.

ros „Folyó-kaszáló”
 t, a nagyerdő észak-
 szegleténél, 70 ka-
 ld kitünő minőségű,
 s gazdasági épü-
 lől felszerelt tanya-
 ld dohánytermelési
 vel, hosszabb bér-
 évi Szent-Mihály
 kiadó. Bővebb fel-
 t ad, szóval vagy
 omokos Kálmán, a
 tanintézet igazga-

Főiskolánk köréből.

(Tudnivalók a jövő 1883-84 diák iskolai évről.)

1. A tanulók felvéte szeptember 8. első napján történik. A beírást a gymn. összes ifjúságára nézve az igazgató végzi. Minden tanuló, bárha az előző évben a debreczeni ref. főgymnasiumban tanult is, köteles az igazgatónál e 8 nap alatt beíratás végett jelentkezni. A ki az igazgató által felvételt, tandíját lefizetve és a kapott beíratás-lap rovatait kitöltve, jelenti magát az illető osztályfőnöknek. Oly tanuló, ki tandíját ki nem fizette, az osztályfőnök be nem jegyez s addig senki sem tekintetik e gymnasium növendékének, míg az osztályfőnökkel bejegyezve nincs.

2. Felvételi díj 2 frt. Tandíj a prot. tanulóknak nézve: I-IV. oszt. 9 frt 60 kr.; az V-VI. oszt. 14 frt 40 kr. a VII-VIII. oszt. a jótéteményesekké 9 frt 60 kr. a nemjótéteményesekké 19 frt 20 kr. Nem prot. tanulóknak nézve: I-IV. 15 frt, V-VI. oszt. 20 frt, VII-VIII. oszt. 30 frt. — A tornaszűzők fenntartására fizetnek az I-IV. osztálybeli tanuló 1 frt; az ifjúsági könyvtárra I-IV. oszt. 20 krt, az V-VIII. oszt. 40 krt, mely az eddigi szokástól eltérőleg a beíratkozáskor fizetendő. Közigazgatási pótlék minden tandíjzótól 60 kr. A tandíj fele a beíráskor, másik fele január 8. első napján fizetendő.

A tandíjmentességi iránt való folyamodványok beadásának határideje szeptember 5. ike; később érkező folyamodványok tekintetbe nem vétetnek.

3. A gymnasiumi első osztályba, szabályszerűen csak oly tanuló léphet, ki a 9. évet betöltötte s 12. évnél nem idősebb. Ismerteteinek mértékére nézve megkivánatik, hogy a népiskola tananyagában kellő jártassággal bírjon; ez ismeretét külön felvételi vizsgálat által igazolja. E felvételi vizsgálat díjtalan, de csak azon esetben, ha a felvételt kívánó valamely nyilvános népiskolától a 4-dik elemi osztály végzéséről bizonyítványt mutat elő.

4. A felsőbb osztályba való felvétel a megelőző osztályoknál sikeres végzésétől függ, mit az ezen iskolában tanultak a szülők által aláírt értesítő, — a más iskolából jöttek pedig nyilvános iskolai okmányok, t. i. bizonyítvány és értesítő által igazolnak. (Az értesítő a végzett tananyagokról ad felvilágosítást.) Ha e két okmány bármelyike azt tünteti fel, hogy az illető tanuló képzettsége hiányos, bárki is (díjtalan) felvételi vizsgálat alapján vehető fel. Oly növendékek, kik nem nyilvános gymnasiumban tanultak, magán vizsgálatot tesznek felvételük előtt. A magánvizsgálat díja minden vizsgáló tanár s az igazgató részére 4-4 forint.

5. A két felső osztályból mintegy 50 tanuló nyerhet beutazást a meghatározott 8 forint évi díjért, melyből 6 frt az év elején, 2 frt pedig január 8. első napján fizetendő. — Tápintezetben a két felső osztályból ingyen 8. feldíjért 22 tanuló kaphat élelmezést. A tápintezeti havi díj körülbelül 3 frt 60 kr.

6. Az 1882. július hóban ülésezett egyházközségi bizottság nevezetű változást állapított meg a főiskolai — hat alsó osztályban járó — szegény (régibb néven szolga) tanulók ellátására vonatkozólag. Ez intézkedés szerint, mely már legközelebb lefolyt isk. évben életbe lépett, a felvehető szegény tanulók száma 130. állapotát meg. E 130 tanuló mind kap lakást, ebédet és kenyert, — a tandíjmentesség jótéteményen kívül. E 130 közül 40 teljesen ingyen látatik el, de a 40 közé csak általánosan jeles vagy jó osztályzatú s legalább 2-ik osztálybeli tanuló vehető fel, az első osztálybeliek teljesen ingyenesek nem lehetnek. A 40-en felül maradó szegény tanuló egész része évi 30, más része évi 60 forint pótdíjért fog az évi szorgalmiszak alatt szintén lakás.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

AZ „ENGLISCHMAN.”

— Rajz. —
Mintha most is látán azt a szüntelenül unalmas, közönyös, bajszatlan, hirtelen szöke, coteletté szakállas arcú sovány embert, koczkás öltözetével, elmaradhatlan esőernyőjével és szürke cylindrével.
Valóságos Albion fia volt, kinek zsebéből soha nem hiányzott a piros kötésű „Bedecker”; s a ki egész életét át nem tett egyebet — mint unatkozott.
Nagyon különös módon ismerkedtem meg vele. — Egy ízben néhány hetet töltöttem egy kisebb furdóhelyen. Már három napon át folyton esett az eső, s a furdóvendégek kénytelenek voltak szobáikat őrizni. Végre negyedik napon szép derült időre virradván, siettem le a szállodából, hogy felhasználva a kedvező időt sétálni menjek.
A szálloda mellett a sok esőzéstől nagy víztócsa kepződött, melybe a szálloda egyik ablakából zsinog csüngött alá.
Feltekintve láttam, hogy az ablak mellett egy angol kinézésű uri ember ül kezében horgászó bottal, s figyelmesen nézi a zsinogot, melynek vége a pocsolóba ért.
Mosolyogtam, s azt gondoltam magamban, hogy a horgászó gentleman ugyancsak sokáig várhat, míg az eső vízből csak egy békát is fog.
Sétából csak dél tájban tértem vissza, s az én angolom még mindig horgászott.
A közös asztalnál ebédeltem, s a véletlen épen mellem ültette a szenvedélyes horgász, kinek — mint csak ekkor vettem észre — bal lába hiányzott.

ebéd és kenyérral ellátni, mely pótdíj 10 részletben — szeptembertől bezárólag júniusig — minden hónap 3. első napján fizetendő; — a ki e fizetést e határidő alatt elmulasztja, a jótéteményesek közül kitöröltetik. Annak megállapítása, hogy — tekintetbe véve az egyházmegyéből az előbbi évben a szegény tanulók számára gyűlt segélyösszeg mekkoraságát — hány tanuló vételessé 30 és hány 60 forintos pótdíjra a 90 közül, minden isk. év elején a gymn. tanárkar teendője.

Különösen kéretnek a nagy- és tiszt. lelkipásztor urak, méltóztassanak ez intézkedéseket egyházuk mindazon tagjainak tudomására juttatni, kik gyermekeinket iskönkba szegény tanulóknak szándékoznak behozni, s figyelemzetni különösen azokat, kinek gyermekei most szadékoznak gymnasiumunkba lépni, semmiképp se számítsanak arra, hogy fiok az első évet minden költség nélkül elvégezhetik. Az igazgatóság ugyan mindent elfog követni, hogy az első időszak elmultával — Karácsony után — azoknak, kik szorgalmuk és tehetségükkel különösebben kitűnnek, pótdíjuk lehetőleg leszállítsassék, de az újonnan az első osztályba jövő tanulóknak Karácsonyig — a legrendkívül esetek leszámítva csak a 60 forintos pótdíjasok közé vehetőek fel.

A ki ezen — úgynevezett szegény — tanuló közé felakar vetetni, tartozik szegénységét, illetőleg vagyontalanságát a lelkes által is aláírt közégi bizonyítvánnyal igazolni.

7. Javító vizsgálat szeptember 7. és 8-án tartatik. Javító és pótvizsgálatra csak azok bocsáttatnak, kik erre már az iskolai év végén engedélyt nyertek a tanárkartól; vagy a kik más nyilvános gymnasiumból jöve, „nem elegendő” osztályzattal, azon gymnasium igazgatóságától rossz osztályzatuk kijavítására engedélyt mutatnak elő. Az ily tanulók a rendes vizsgálati díjat fizetik.

8. A koszt- és szállástadást illetőleg figyelemzetnek általában a szülők, hogy gyermekeik számára kosztot csak az igazgató véleményének meghallgatása, illetőleg tájékoztatása után fogadjanak. Míg viszont éppen ennek lehetővé tétele végett ajánlatik mind azoknak, kik kosztadásra vállalkozni hajlandók, hogy e szándékukat a gymnasium igazgatójánál előlegesen, idejében közöljék. Debreczen, július hó 10. **A gymn. igazgatóság.**

Levél a fővárosból.

Július 25.

A Szent Istvánnapi ünnepély rendkívül érdekesnek ígérkezik. A magyar gazdasszonyok országos egyesülete által felkért rendező bizottság mindent elkövet, hogy az ünnepélyt mennél sikerültebbé tegye. A fölötté érdekes program ismét több oly ponttal szaporodott, melyek nagy vonzó erőt fognak gyakorolni a közönségre. Így az Orczy-kert ezen a napon telefon huzallal összekötve a népszínházzal. A Ludovicum parancsnoka készséggel engedett át a jótékony cél tekintetéből egy tágas helyiséget a Ludovicumban, honnan a közönségnek több huzalon át alkalma lesz a népszínház a napi előadását hallgatni. Lesz még azonkívül kerékpárverseny, buzógály-verseny, dalárnyep stb. A program még számó: érdekes ponttal fog szaporodni, melyeket most készítenek elő.

A magyar történelmi társulat az évi soproni kirándulása, az eddigieknél itélve rendkívül imponáns lesz. A jelenkezési határidőig, mely f. hó 15-én járt le, csak a fővárosban többen jelentkeztek 60-nál, kikhez a vidékről még számosan csatlakoznak.

A budapesti tagok a kirándulást megelőzőleg augusztus 20-án előleges értekezletet tartanak az akadémia olvasóköri helyiségében. 21-én délután indulnak gőzhajó Győrig s on-

nan Sopronig vasuton mennek. A közgyűlés 22. évi fog megtartatni, melynek tárgyai a következők:

1. Elnöki megnyitó. 2. Nagy Imre városi tisztviselő felolvasása Sopron városa történetéből. 3. Henszmann Imre bemutatta és magyarázza Sopron városa templomait régészeti szempontból.

A kirándulók fogadására a városi és megyei előkelőségekből bizottság alakult, mely tudatta az egyesülettel, hogy a kiránduló történetbuvároknak e napot tudományos szempontból is emlékeztetéssé akarván tenni, a városi és megyei levéltárát kutatás szempontjából rendelkezésre bocsátja s gondoskodni fog, hogy a megyében lakó s főbb szerepet vitt főnemesi családok levéltárát hasonló czéllal megszerezze. A kirándulást Ipolyi Arnold elnöknek előre bejelentett akadályoztatása folytán báró Kemény Gábor másodelnök fogja vezetni.

A tiszai eszlári ügy.

Nyiregyháza, jul. 25. (A „Debreczen” sajtó tudósítójától.) Móríc meg nem esketése a legkülönfélébb kombinációkat eredményezte. Némelyek szerint ez előkészítés volt egy eshetőleges felmentő ítéletre, hogy ez ne hasson villámserien az izgult kedélyekre, még többek szerint biztos előjele az elítéltesnek, mert ezáltal a törvényesség azt óhajtotta elérni, hogy az ítélet ne egy gyermek vallomásán alapuljon. Másikülben nem is lenne érthető, hogy az, a kinek vallomása 14 hóig tartatott annyi ember fogva, az esküttől egyszerre elvonassék.

Város igazgatója mint különben.

Verhovay Gyula tegnap d. e. ide érkezett, Zoltán János alispán fűrdőre utazott, Tátrafűrdőre.

Nyiregyháza, jul. 25. (A „Debreczen” sajtó tudósítójától.) Felmentő ítélet esetében a vidéken s Nyiregyháza a zavarok elkerülhetlenek. Elnök feljelentő levelet vett, melyben azon körülmény tisztába hozására kéretik, mért nem volt a végzetes szombatnapon egy nő sem a zsidó-templomban?

Nyiregyháza, jul. 25. (A „Debreczen” sajtó tudósítójától.) Egy „nyul-fül” néven csufolt izraelita ma d. e. azon nyilatkozatot tette többek előtt, hogy „ha Szejjfert elmozdítatik hivatalából, majd gondoskodnak megélhetéséről a zsidók.”

A tegnapi határozat nagy visszatasztást idézett elő kivált Fehér Barna pötbíró ellenében.

Nyiregyháza, jul. 25. (A „Debreczen” sajtó tudósítójától.) Hírlik, hogy csak a hullacsempészettel vádolt Smil-

vics, Hersko és Vogel Amsel ítéltetnek el. Smilovics ez esetben vallana, a mire következtetnek egy régebbi nyilatkozatára.

Helyi hírek.

* Kossuth helye. Most, hogy Széchenyi Pál, a közgazdasági miniszter látogatást tett főiskolánk könyvtárban és az imateremben, fel lett vetve a kérdés, hogy hol ült az 1849-ki országgyűlés alkalmával Kossuth Lajos. Mindenesetre érdekes volna ezt megtudni, bár kicsinyesnek tünhetik is fel némelyek előtt, de hisz oly nagy történelmi alakról, mint Kossuth Lajos, ez a kicsinyes is nagy dolog nekünk utódoknak. Talán lesz valaki, a ki utbaigazítást fog tudni adni, s egy történelmi emlékek gazdagabbak leszünk!

* Trefort miniszter köszönete. Trefort Ágoston vallás- és közoktatásügyi miniszter egy körlevél útján köszönetet fejezte ki mindazon testületeknek, egyesületeknek, társulatoknak és magánosoknak, kik a technológiai iparmúzeum létesítését nagyobb mérvű adományok által elősegítették, és kéri azokat, hogy a múzeumot ezentul is részesítsék támogatásukban. (E múzeumra Debreczenből is küldetett föl nagyobb összeg gyűjtés útján.)

* Fővárosi vendégek. A „helybeli kereskedő ifjúság egyesülete” elnökéhez ma érkezett távirat szerint a „budapesti kereskedő ifjak egyesülete” tagjai, elnökük Dr. Hérick Károly miniszteri osztálytanácsos vezetésével, vasárnap f. hó 29-én külön gyorsvonaton egy napra városunkba lerándultak. A helyb. keresk. ifj. egyesülete pályázatát vendégeit a legszíveltebb fogadtatásban részesítendő. Délben társas ebéd lesz; este a népkertben táncmulatság; melyre a meghívók ma lesznek szétküldve. Részletes programot szombaton közölhetünk.

* Hajdumegye alispáni hivatalára — noha még alig kísérték utolsó útjára az imént elhunyt Veszprémy Gáspár alispánt — már is kezdik elmegetni a jelöltek. A megyei hivatal a jövő tisztújításig, mint halljuk, még csak ideiglenesen sem lesz betöltve; az alispáni teendőket a főispán megbízásából, a főjegyző teljesíti; a tisztújítás ügyis ez év december havában fog végbemenni. Mindazáltal az egyes hivatalok betöltésére vonatkozólag már régebben megkezdődtek a kombinációk a hajdúvárosokban a megye bizottsági tagjai közt, úgy hogy ezen kombinációk szerint a megye tisztviselőinek karában nagy változásokra van kilátás a jövőben. Az alispáni állásra eddigelő két jelölt nevét emlegetik, az egyik Karap Móríc, a másik Rázso Gyula szolgabíró; ez utóbiának állását azt Csapó István földesi földbirtokos tölténé be. Rázso Gyula tehetségét és képességét e hivatal betöltésére nem ismerjük, s így e tekintetben nem nyilatkozhatunk; azonban Karap Mórira nézve bátran kimondhatjuk azt a véleményét, hogy nálánál képesettebb egyént ez állásra Hajdumegye alig találhatna ez idő szerint. Művelt tehetséges ember, szorgalmas tisztviselő. Ezenkívül ösmeretes a közigazgatási ügyekkel; Debreczen városának több éven át jegyzője s öt éven keresztül tanácsnoka volt, s mint ilyen leghivebben megfelelt hivatásának.

* A csok. — A csok. nagy közönségen szórakoztató előkelő közönséges órákig késő órákig. * A nag. — A nag. társaság miatt e. augusztus 1-én nálatára bocs. * A tak. — A tak. kezdve, zenes.

— Villar. — Villar. ségben is nagy. A veszes felle. sultak a látha. séggel olyan j. hogy a toidat. a jeg, araszny. közben vakító. sul, egész nap. jel. Egyszerre a menykő az. összeütötte a. roltta az imah. sen felszántot. vette nézte a. mondogatták. kegyelmezél. séget csaknem. összegű kölcs. szes vagyonu. vetkezten. a. mas helyről. z. el a hitelező. el. Különb. hogy ejjel töt. nappali időben. vaia a pápa a. retai a harang. akkor egy es. agyon sujt a v.

— Mivel? — Tessék? — kérdezem. — Mivel szereti? mondá. — Mit kérem? kérdeztem ujra. — A puddingot. Hja édes angolom, te még mindig a puddingról — elmélkedel — gondolám; — s azt feleltem, hogy „chaudeauval.”

Este mindig a játék termekbe szokott menni. Valósággal nem játszott sohasem, csak szellemileg. — Odaült egy játékos mellé, és képzelt mindig egy összeget, hogy nyerne-e, vagy veszítene? — Ha szellemileg vesztett, akkor rossz kedve lett, — dühös volt. — Ha szellemileg nyert, akkor jó kedve kerekedett és a képzeltben nyert összeget elköltötte valósággal.

Egy alkalommal szinte így szellemileg játszott, és egy milliót vesztett — persze képzeltben. — Ez kizozta roppant hidegvérűségéből, haza ment, és agyonlötöte magát — de valósággal.

Egész életét át, a hol csak tehette fogadott nyakra főre. — Ha két légy szállt az asztalra; okvetlen fogadott, hogy melyik fog először elrepülni.

Mikor azután a millió szellemi elvesztése után meglötte magát s haldokolt, az orvostól megkérdezte, hogy még hány percig fog élni?

Az orvos kijelentette, hogy legfeljebb harmincz percig.

— Fogadjunk, — kiáltott fel, hogy élek még ötven percig.

Fogadását meg is nyerte, s egész jó kedvel halt meg.

Heyder Ödön.

kis hamist; — végre is levágtam a bal lábamat.

Bámuntam azt a roppant hidegvérűséget, melylyel ez az ember birt.

Nagyon szerette a beafsteak-et. Egy ízben — mint elbeszélte, — Angliából Hamburgba utazván, a gőzhajón oly pompás beafsteakot evett, minőt még soha. — És mit tett? — Kéthónapig folyton azon a hajón maradt, és utazott ide s tova csak azért, hogy élvezhesse a felséges beafsteak-et.

Szüntelen utazott; ma itt volt, holnap megint máshol.

Ajánlottam, hogy nőtöljön meg; mire azt felelte, hogy ő csakis rendkívül szellemes hölgyet tudna nőül venni, a ki mást sem tenne, mint egész napon át olvasna.

Egy alkalommal már majd megnősültem mondá. — Rio Janeiro egyik kávéházában ültem; s egy másik asztalnál egy hölgy hirlapokat olvasott. Ott ültem délután két órától — nyolczig; s ő folyton olvasott. — Ez nagyon megtetszett nekem, habár a hölgy arcát nem láthattam, mert a hirlapokkal szüntelenül eltakarta. — Oda küldtem hzzá a főpinczért, hogy kérje meg számomra a hölgy kezét. — Azt a választ kaptam, hogy igen sajnálja, de már van férje. — És így nőtlen maradtam.

Ha rossz kedve volt, — ami igen gyakran történt meg, — akkor egész nap alig beszélt néhány szót.

Egy ízben egész délután együtt ültünk ily rossz kedvében, — s már mintegy két órai idő alatt egy szót sem szólt.

Végre azt kérdezte, hogy szeretem-e, a puddingot? — Imádom! — feleltem, s ismét nem beszéltünk — körülbelül két órán át; midőn hirtelen kérdez:

* Az. — Az. gyűlésen és pely méltós. czélu ünne. magvas tart. noki előadá. a résztvevő. értetlen é. egyetlen hu. mely az elt. bajnokok fö. des a polgá. csóított sor. gedt kebel. Künn, a sít. orszlánnál. majd fel a. rek városi. ellenállhat. szabadságh. pett lobogó. sők oroszlan. ségét és a sz. ügyét beszé. Megvannak. den társadá. tei, melyek. jelentékeny. mint általá. rangu elem. tők delután. melylyel a. azokért eles. tartozik. Re.

* Tem. — Tem. előtt utazó. néhai Ves. megyei alisp. működék. totta ki; v. összes tiszt. hogy a kivá. * A fő.

A még most. köző, Lehma. biztosított. z ó d e s t e. des szerint v. pott engedély. fönntartására. mifele segély. teltevel azon. sem az ehhez. át a város. köző kizáró. rendelkezhet. másnak eladh. h e z m e g a.

* A cso. — A cso. nagy közönsé. ken szórakoz. előkelő közö. keső órákig. * A nag.

tása miatt e. augusztus 1-én. nálatára bocs. * A tak.

kezdve, zenes.

— Villar.

— Villar.

— Villar.

— Villar.

— Villar.

— Villar.

— Villar.

— Villar.

— Villar.

— Villar.

— Villar.

— Villar.

— Villar.

— Villar.

— Villar.

— Villar.

— Villar.

— Villar.

— Villar.

— Villar.

— Villar.

— Villar.

— Villar.

— Villar.

— Villar.

— Villar.

